

OPEN DAG 13 | 14 MONUMENTEN ZUTPHEN september 2025

Erfgoed & Architectuur
80 jaar vrijheid

OPEN MONUMENTENDAG 2025 13 en 14 september

Zutphen is een stad van gebouwen die vaak al eeuwen standhouden. Van rijke koopmanshuizen, kerken en kloosters tot stadsmuren en -poorten.

En dat is precies waar het Europese thema van dit jaar, 'Erfgoed en architectuur, gebouw(d) om te blijven', om draait. In Zutphen zijn bijna 1.000 unieke monumenten te vinden, in allerlei bouwstijlen: van middeleeuwse gotiek tot hedendaagse stadsvernieuwing in organische stijl. Daar kunt u als bezoeker ook dit jaar weer volop van genieten.

Daarnaast besteden we in Zutphen tijdens de Open Monumentendagen ook aandacht aan het thema '80 jaar vrijheid'. Ook in Zutphen heeft de Tweede Wereldoorlog zijn sporen nagelaten, die tot op de dag van vandaag zichtbaar zijn.

Dit jaar leggen we de focus op De Hoven: de unieke Zutphense stadswijk aan de overkant van de IJssel. Loop hier een speciale wandelroute en bekijk authentieke monumenten, vaak nog met wijkfunctie, waar 'Heufse' bewoners u graag welkom heten.

Of u nu een buitenplaats in Warnsveld bezoekt, een kerktoeren in het stadscentrum beklint of met de paardentram de IJssel oversteeft, voelt u zich vooral welkom in monumentaal Zutphen, waar erfgoed en architectuur overal voelbaar zijn!

Ineke Hissink-Kapper,
voorzitter Stichting Open Monumenten Comité Zutphen

Kijk ook op www.openmonumentendagzutphen.nl

OPENMONUMENTEN-
DAGZUTPHEN.NL

MUZIEK DANS THEATER RONDLEIDINGEN

ZATERDAG 13 SEPTEMBER

WAAR	WAT	TIJDEN
Hal Nieuwe Stadhuis	Diverse stands van erfgoedpartners en sponsors	Gehele dag
Rechtbank Zutphen	Rondleidingen door zittingssalen, hal en speciale ruimten	Tussen 10.00 en 16.00 uur
Hal Oude Stadhuis	2 Solisten Cello Academy-Cellowerken	13.30 en 14.30 uur
Hal Oude Stadhuis	Fermata, koor	15.15 - 15.45 uur
Walburgiskerk	Orgelbespeling	Gehele dag
Overtuin Warnsveld	Joris IJland, piano	13.00 tot 17.00 uur
Agnietenhof, Bourgonjetoren, Schuilkapel De Wildeman en De Bleek	Droge Nappers: pop-up theater, op speelse manier kennismaken met de historie van Zutphen	Tussen 10.00 en 17.00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis stand Werkgroep Bouwhistorie	Rondleidingen langs monumentale panden	Info bij stand Werkgroep Bouwhistorie
Hal Nieuwe Stadhuis informatiepunt	Rondleiding De Munt op inschrijving	Tussen 10:00 en 17:00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis informatiepunt	Rondleiding Dat Maegdenhuys op inschrijving	Tussen 11:00 en 15:00 uur

ZONDAG 14 SEPTEMBER

WAAR	WAT	TIJDEN
Plein 's-Gravenhof	Rondrit oldtimer bus naar Warnsveld	11:00 en 12:00 uur 13:30 en 14:30 uur 15:30 uur
Plein 's-Gravenhof, kaartjes infopunt Nieuwe Stadhuis	Kinderactiviteit: Vertrek paardentram naar De Hoven	13:00 en 14:00 uur 15:00 en 16:00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis	Diverse stands van erfgoedpartners en sponsors	Gehele dag
Hal Nieuwe Stadhuis	Teken- en schilderclub "Het Palet"	Gehele dag
Hal Oude Stadhuis	2 Solisten van Cello Academy-Cellowerken	13.30 en 14.30 uur
Het Koelhuis	Mannenkoor IJsselzangers	13:30 uur
Broederenkerk	Mannenkoor IJsselzangers	12:00 uur
Walburgiskerk	Orgelbespeling	Gehele dag
Walburgiskerk	Bachconcert op orgel door Klaas Stok	16.30 uur; kaarten online €15, aan kassa € 20
Zaadmarkt	Dansschool Mars Bantum	Tussen 13:00 en 16:00 uur
Zaadmarkt, nabij Dat Bolwerck	Jukebox door de beiaardier op de mobiele beiaard	Vanaf 13:00 uur
Schelpenkoepel 's-Gravenhof	Accordeonvereniging Armady	Tussen 13.00 en 16.00 uur
Agnietenhof, Bourgonjetoren, Schuilkapel De Wildeman en De Bleek	Droge Nappers: pop-up theater, op speelse manier kennis maken met de historie van Zutphen	Tussen 10:00 en 17:00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis	Rondleiding Nieuwe Stadhuis door architect Thomas Rau	12:00 en 14:00 uur
Witte vleugel	Lezing door architect Thomas Rau	15:00 uur
Overtuin Warnsveld	Joris IJland, piano	13.00 tot 17.00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis informatiepunt	Rondleiding De Munt op inschrijving	Tussen 10:00 en 17:00 uur
Hal Nieuwe Stadhuis informatiepunt	Rondleiding Dat Maegdenhuys op inschrijving	Tussen 11:00 en 15:00 uur

bouwbedrijf hoffman
Restauratie en Herbestemming
www.bouwbedrijfhoffman.nl

Wijnhuisfonds

COLOFON:

Samenstelling programma: Stichting Open Monumenten Comité Zutphen
Fotografie: Stichting Open Monumenten Comité Zutphen en locatie-eigenaren
Grafische verzorging en druk: Hilarius Brummen

De inhoud van deze folder is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Alle informatie is aan wijzigingen onderhevig. Aansprakelijkheid t.a.v. onvolledigheden en/of wijzigingen kan niet worden aanvaard.

© Stichting Open Monumenten Comité Zutphen, 2025

OUDE IJSELBRUG

In 2017 kreeg de Oude IJsselbrug (uit 1946/1950) een zitbank met verlichting en een tijdlijn die de stadsgeschiedenis toont. Op de bank staan jaartallen en gebeurtenissen, van de stichting van Zutphen tot de verwoestingen en het herstel na de oorlog.

BUNKER WO2 BIJ BURGEMEESTERSHUIS, HET STEENDIJKJE 1

Naast de tuin van het voormalige huis van burgemeester Coenen ligt in de uiterwaarden, vlak voor de brug, nog altijd een WO2-bunker. Alleen de bunker kan worden bezichtigd. Alleen lopend bereikbaar. Let op verkeer.

ZA 12-16 | ZO 12-16

TICHELBEEKSE WAARD, UITERWAARDEN BIJ DE OUDE IJSELBRUG

De Tichelbeeksewaard vormt een groene verbinding tussen binnenstad, IJssel en De Hoven. Sinds 2018 is er een toegankelijk wandelpad van 1,3 km, geschikt voor rollators en kinderwagens, ideaal om in de natuur te ontspannen.

STADSBALKON, KANONSDIJK

Het Stadsbalkon biedt een prachtig uitzicht op de uiterwaarden langs de IJssel en op het witte gevelfront, de torens en historische gebouwen van Zutphen. Informatieborden vertellen hier over de geschiedenis en het landschap van Zutphen.

DE IJSELSTROOM, VLIEGENDIJK 16

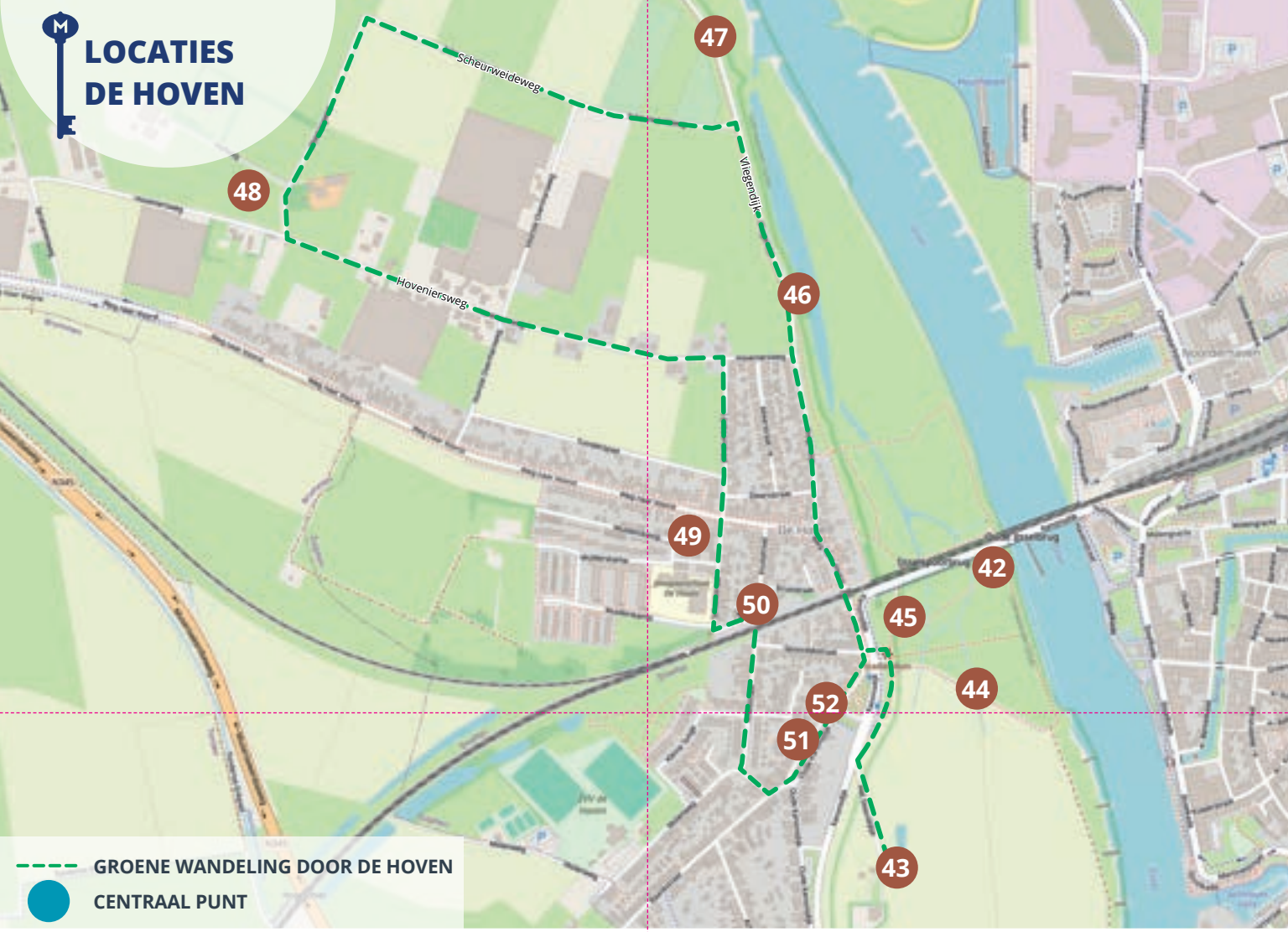
Een iconisch fabrieksgebouw, gebouwd in 1911 als Stoom-Wasinrichting. In WOII is het 10 maanden een Duits 'fort' geweest, met de schoorsteen als 'kraaiennest'. Vanaf jaren 50 een visverwerkend bedrijf. Na verval in 2013 nieuw leven ingeblazen.

ZA 11-16 | ZO 11-16

VERDWENEN STEENFABRIEKEN, VLIEGENDIJK

Langs de IJssel in De Hoven lagen ooit meerdere steenfabrieken, gesticht dankzij hoogwaardige rivierklei. In de 19e en 20e eeuw werden hier voor grootschalige baksteenproductie ringovens ontwikkeld.

GROENE WANDELING DOOR DE HOVEN

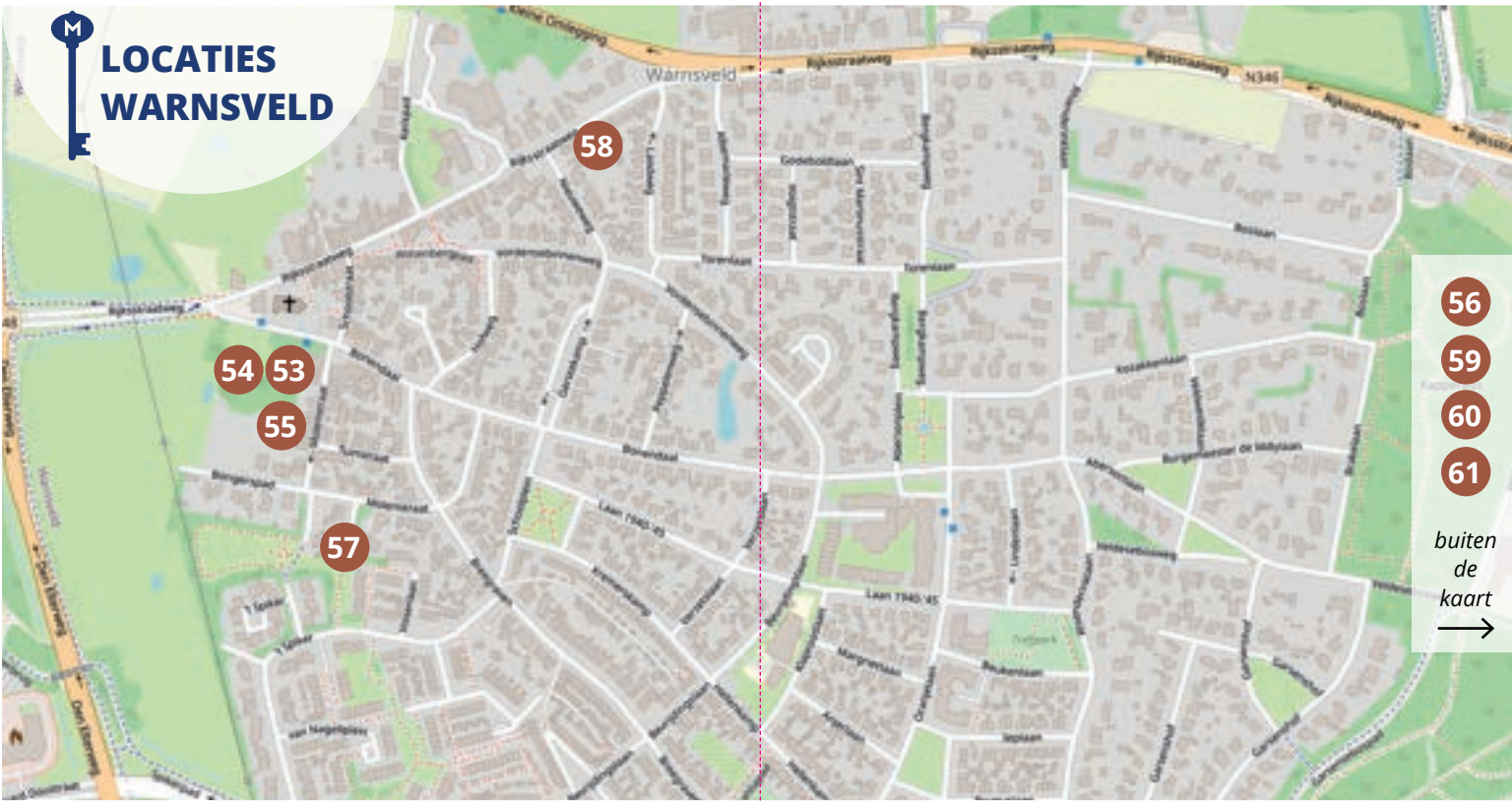
In 2025 leggen we de focus op de wijk De Hoven: een misschien wat onbekender, maar bijzonder stukje Zutphen. Hier stond in de 12e eeuw al (de voorloper van) een kasteel: De Marsch. Na de sloop rond 1800 kwam er een boerderij voor in de plaats. Later groeide De Hoven uit tot een echt tuinderswijk, met passende architectuur, grote volks- en nu ook commerciële tuinen, oude fruitbomen en weilanden voor vee. Maar ook een stadswasserij, steenfabrieken en herbergen vonden hier hun plek. De wijk kreeg een eigen school, winkels en verenigingsgebouwen.

In 2025 vieten we ook 80 jaar vrijheid en staan we stil bij de verhalen over WO II, die zich hier in De Hoven hebben

afgespeeld. Centraal punt van de activiteiten in De Hoven tijdens Open Monumentendag is het voormalige schoolgebouw aan de Schoolstraat 2, nu gezondheidscentrum.

Bezoekers van Open Monumentendag kunnen een wandelroute door De Hoven lopen. De route is met een groene lijn met looprichting in de kaart van De Hoven ingetekend. De tocht voert langs de meeste monumenten, waaronder ook die in het teken van 80 jaar vrijheid.

Dit jaar verscheen een herinneringsboek over De Hoven 1940-1945: 'onze wijk, ons verhaal, ons verdriet'.

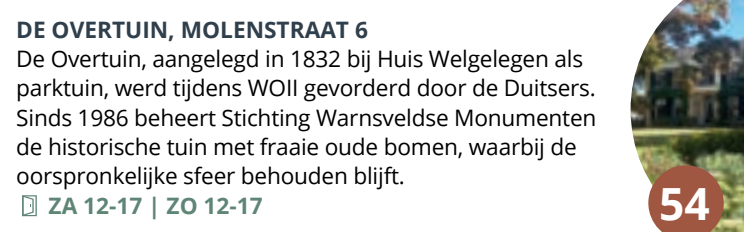
HET LEEUWEKOPPENHUISJE, MOLENSTRAAT 10

Eenvoudig huis uit 1878, gebouwd voor de veldwachter. Grenst aan de Overtuin. Leeuwenkopjes op de voordeur, hoge empireramen aan de voorkant, bedstee. Trompe l'oeil deur aan de voorzijde. Het huis is in de jaren negentig zorgvuldig gerestaureerd door Jhr. Joan Laman Trip.

HUIS WELGELEGEN, MOLENSTRAAT 2

Op de plek van Huis Welgelegen stond sinds 1571 een hofstede met rmsloten, later herberg en eind 19e eeuw kostschool voor meisjes van goede komaf. In 1832 werd het een buitenplaats met Engelse tuin. Nu woonzorglocatie. Op 5 april 1945 komt door een granaatslag Jan Martinus in de gang van Huis Welgelegen om het leven.

DE OVERTUIN, MOLENSTRAAT 6

De Overtuin, aangelegd in 1832 bij Huis Welgelegen als parktuin, werd tijdens WOII gevorderd door de Duitsers. Sinds 1986 beheert Stichting Warnsveldse Monumenten de historische tuin met fraaie oude bomen, waarbij de oorspronkelijke sfeer behouden blijft.

ZA 12-17 | ZO 12-17

WARKENSE MOLEN, LAGE LOCHEMSEWEG 25

De Warkense Molen, gebouwd in 1878, was vier generaties eigendom van familie Nijendijk, actief als molenaar, bakker en boer. Sinds 1993 beheerd door een stichting. Op zondag wordt er graan gedorst en zijn er muziek, kinderactiviteiten en streekproducten.

MOLEN NOOIT GEDACHT, MOLENSTRAAT 68

Molen Nooit Gedacht werd rond 1850 gebouwd door Derk Jan Oudenampsen voor het malen van koren en eek. De molen werd getroffen door blikseminslagen en een V1-inslag in 1945. Sporen van herstel zijn nog zichtbaar.

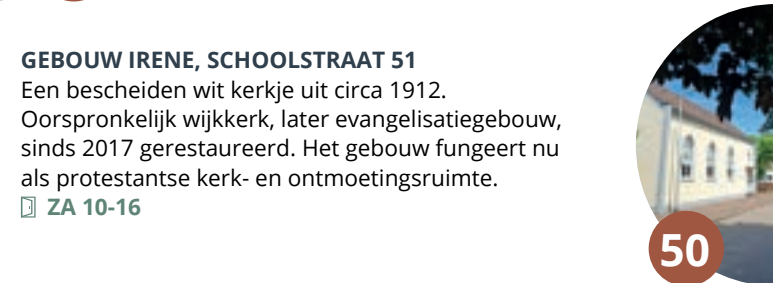
VERDWENEN HUIS DE MARSCH, VLIETBERGWEG 2
Hier stond mogelijk al vóór 1200 een zogenaamde motteburg, die in latere eeuwen uitgroeide tot een kasteel. Rond 1800 werd het gesloopt. Op de resten van het troste kasteel werd een boerderij gebouwd. Zicht op oude boomgaard. Het huidige gebouw is niet te bezoeken.

GEZONDHEIDSCENTRUM DE HOVEN, SCHOOLSTRAAT 2

Voormalig schoolgebouw dat dateert uit eind 19e eeuw. Oorspronkelijk bakkerij, later bewaarschool en kleuterschool. Tegenwoordig centrum voor huisarts, apotheek en drogist. Tijdens het OMD-weekend centraal punt in De Hoven.

ZA 13-16 | ZO 13-16

GEBOUW IRENE, SCHOOLSTRAAT 51

Een bescheiden wit kerkje uit circa 1912. Oorspronkelijk wijkkerk, later evangelisatiegebouw, sinds 2017 gerestaureerd. Het gebouw fungeert nu als protestantse kerk- en ontmoetingsruimte.

ZA 10-16

MUSEUM BOER EN SCHILDER HERMAN KIP, OUDE TOUWBAAN 24

Herman Kip, geboren en woonachtig in De Hoven, werkte als boer en later als kunstschilder. Bezoek hier ook een klein boekenmarktje dat het wel en wee van de Hoven in de oorlogsjaren weergeeft.

ZA 11-17 | ZO 11-17

OORLOGSMONUMENT DE HOVEN, WEG NAAR VOORST - KANONSDIJK

In totaal kwamen 25 bewoners van De Hoven om het leven tijdens de oorlog. Ook stierven er 14 militairen in en rond de wijk. Hun namen staan op het monument op de herdenkingsplaats.

**GA OP AVONTUUR
DOWNLOAD DE APP
OPEN MONUMENTENDAG**

Download on the
App Store

GET IT ON
Google play

MUSEUM DE OPKAMER, RIJKSSTRAATWEG 90

Particulier museum gewijd aan klederdracht en oud speelgoed. In de tuin diverse vitrines met o.a. een oude was- en strijkinrichting en een hoedenmakerij. In de kelder een verzameling oud speelgoed.

ZA 10-17

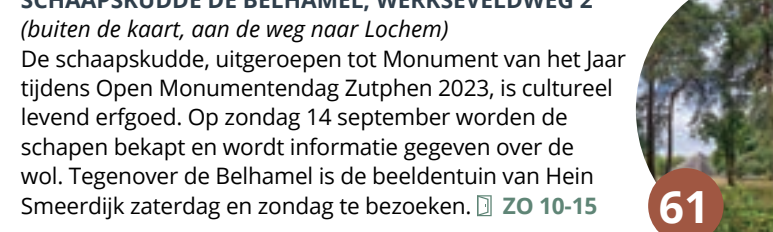
HUIS 'T VELDE, RIJKSSTRAATWEG 127

(buiten de kaart, aan de weg naar Lochem)
Het huis stamt uit de middeleeuwen, maar kreeg zijn huidige vorm in 1597. Door trapgevels aan de achterzijde heet het 'Het huis met de twee gezichten'. In de tuin van bezinning is een monument voor politiemensen die zijn omgekomen tijdens hun uitoefenen van hun taken.

LAKENVELDERHOEVE KLEIN-GRAFFEL, VORDENSEWEG 1

(buiten de kaart, tegenover GG-Net)
Klein-Graffel, gebouwd in 1923 als boerderij en therapiegebouw voor Groot-Graffel, is een voorbeeld van Jonge Bouwkunst. De huidige eigenaren runnen er een circulair bedrijf met Lakenvelderkoeien en buitenvarkens.

SCHAAPSKUDDE DE BELHAMEL, WERKSEVELDWEG 2

(buiten de kaart, aan de weg naar Lochem)
De schaapskudde, uitgeroepen tot Monument van het Jaar tijdens Open Monumentendag Zutphen 2023, is cultureel levend erfgoed. Op zondag 14 september worden de schapen bekapt en wordt informatie gegeven over de wol. Tegenover de Belhamel is de beeldentuin van Hein Smeerdijk zaterdag en zondag te bezoeken.

13

2

10

4

15

10

10

22

13

G

14

tuks

10

15

20

2

2

24

2

3

31

3

21

2

25

3

30

Tijdens de Open Monumentendagen verrassen de DrogeNappers voorbijgangers met korte straattheaterscènes op vijf monumentale locaties in de stad. Met deze interactieve sketches brengt de groep de geschiedenis tot leven: van een bezoekje aan de historische markt, een afkettetje bij de rechtbank, een brandje blussen bij Mispelblom tot gekkisebis bij de Bourgonjetoeren...